

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Кафедра публічного та приватного права**

ПРОБЛЕМИ ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО ПРАВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи для здобувачів
вищої освіти спеціальності 081 ПРАВО другого (магістерського) рівня
вищої освіти**

*Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри публічного та
приватного права
Протокол № 12 від 30.10.2023 р.*

Чернігів 2023

ПРОБЛЕМИ ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО ПРАВА. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 ПРАВО другого (магістерського) рівня вищої освіти / Укл.: Литвиненко В. М. – Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. 57с.

УКЛАДАЧ:

ЛИТВИНЕНКО Валентина Миколаївна, завідувачка кафедри публічного та приватного права, кандидат юридичних наук, доцент

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК:

ЧІЧКАНЬ Марія Валеріївна, доцент кафедри публічного та приватного права, кандидат юридичних наук, доцент

РЕЦЕНЗЕНТ:

СЕЛЕЦЬКИЙ Олексій Вікторович, декан юридичного факультету, кандидат юридичних наук, доцент

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2 ТЕМАТИЧНА СТРУКТУРА ТА ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ПРОГРАМИ КУРСУ ..	6
3 ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ.....	9
4 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА	46
ДОДАТОК А - ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ТА САМОКОНТРОЛЮ	51
ДОДАТОК Б - ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВНИХ ПИТАНЬ НА ЕКЗАМЕН	53

ВСТУП

Дані методичні вказівки є навчальним посібником для проведення семінарських (практичних) занять та підготовки самостійної роботи з дисципліни «Проблеми публічного та приватного права» для здобувачів вищої освіти, які навчаються на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальністю Право. Методичні вказівки включають такі частини: Структура дисципліни; Тематична структура та основний зміст програми курсу; Плани семінарських (практичних) занять; Рекомендовані джерела; Питання для самостійного вивчення та самоконтролю; Орієнтовні питання на екзамен.

У матеріали до семінарських (практичних) занять включені питання, що передбачаються для обговорення на семінарі, ключові поняття, контрольні питання, які дозволяють здобувачам вищої освіти здійснити самоконтроль, питання на самостійне вивчення, зазначені теми для реферування та передбачені практичні завдання. Підготовка здобувачами вищої освіти виступів на семінарах, питань на самостійне вивчення, проведення реферування здійснюється з метою залучення здобувачів вищої освіти до самостійної роботи над науковими та законодавчими джерелами з тим, щоб на підставі аналізу та узагальнення здобувачі вищої освіти мали змогу робити власні обґрунтовані висновки теоретичного та практичного характеру. На розгляд теоретичних питань та проведення дискусій час виділяється викладачем.

Крім розгляду теоретичних питань методичними вказівками передбачаються практичні завдання. Мета практичних завдань – забезпечити можливість продемонструвати отримані теоретичні знання при складанні конкретних документів.

Підводячи підсумки семінарського заняття, викладач робить висновки, в яких зазначає ступінь правильності при відповідях на теоретичні питання та загальний рівень підготовки, оцінює відповіді та виступи здобувачів вищої освіти.

1 СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної / заочної форми навчання			
		Всього	У тому числі		
			Лек.	Прак.	Сам.роб.
Змістовий модуль 1.					
Теоретичні положення публічного та приватного права					
1	Поняття та розмежування публічного та приватного права	15/15	4/2	4/2	7/11
	Разом за змістовим модулем 1	15/15	4/2	4/2	7/11
Змістовий модуль 2.					
Проблеми окремих галузей приватного права					
2	Актуальні проблеми трудового права	15/15	2/2	2/2	11/11
3	Актуальні проблеми права соціального забезпечення	23/23	4/2	4/2	15/19
4	Актуальні проблеми цивільного та сімейного права	22/22	4/2	4/2	14/18
5	Актуальні проблеми житлового права	30/30	2/2	2/2	26/26
	Разом за змістовим модулем 2	90/90	12/8	12/8	66/74
Змістовий модуль 3.					
Окремі питання публічного права					
6	Актуальні проблеми адміністративного права	15/15	2/2	2/2	11/11
7	Адаптація законодавства України до стандартів ЄС	30/30	2/2	2/0	26/28
	Разом за змістовим модулем 3	45/45	4/4	8/12	37/39
	Усього годин за дисципліну	150/150	20/14	20/12	110/124

2 ТЕМАТИЧНА СТРУКТУРА ТА ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ПРОГРАМИ КУРСУ

Змістовий модуль 1. Теоретичні положення публічного та приватного права

Тема 1. Поняття та розмежування публічного та приватного права

Дихотомія права. Критерії розмежування публічного і приватного права. Теорія інтересу, теорія методу і теорія предмета. Принципи приватного і публічного права. Ознаки публічного права. Ознаки приватного права. Правові режими приватного і публічного права. Напрямки розвитку права.

Змістовий модуль 2. Проблеми окремих галузей приватного права

Тема 2. Актуальні проблеми трудового права

Особливості виникнення та оформлення трудових відносин. Новітні трудові договори. Особливості укладення трудового договору в умовах воєнного стану. Особливості робочого часу і часу відпочинку. Робочий час в умовах воєнного стану. Види відпусток під час воєнного стану. Виплата заробітної плати в умовах воєнного стану. Особливості припинення та призупинення трудових відносин. Підстави призупинення трудових правовідносин. Особливості колективних трудових відносин. Сторони колективного договору.

Тема 3. Актуальні проблеми права соціального забезпечення

Загальні положення про соціальне забезпечення. Принципи соціального забезпечення. Види соціального забезпечення. Прожитковий мінімум. Організаційно-правові форми соціального забезпечення. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Пенсійна система України. Рівні пенсійної системи. Недержавне пенсійне забезпечення. Солідарна система. Накопичувальна система. Державна соціальна допомога. Види державних

соціальних допомог. Страхові соціальні допомоги. Соціальні послуги. Види соціальних послуг. Складні життєві обставини як підстави надання соціальних допомог.

Тема 4. Актуальні проблеми цивільного та сімейного права

Проблемні питання захисту прав на повагу до честі та гідності фізичної особи, права на недоторканність ділової репутації фізичної та юридичної особи. Проблемні питання компенсації моральної шкоди юридичній особі. Проблемні питання застосування видів забезпечення виконання зобов'язань. Проблемні питання відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. Проблемні питання укладення, розірвання спадкового договору. Проживання жінки та чоловіка, які не перебувають у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі, як підстава створення сім'ї (фактичні шлюбні відносини). Проблемні питання визначення походження дитини від батьків. Проблемні питання утримання (аліментування) учасників сімейних правовідносин. Проблемні питання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Деліктна відповідальність у цивільному праві.

Тема 5. Актуальні проблеми житлового права

Загальні положення про житлове право. Житловий фонд. Фонд соціального призначення. Суб'єкти та об'єкти житлових правовідносин. Вимоги до жилих приміщень. Забезпечення громадян житлом у будинках державного та комунального житлових фондів. Набуття жилих приміщень у власність. Способи набуття жилих приміщень у власність. Організаційно-правові форми утримання багатоквартирних будинків. Об'єднання співвласників багатоквартирних будинків. Захист житлових прав громадян.

Змістовий модуль 3. Окремі питання публічного права

Тема 6. Актуальні проблеми адміністративного права

Проблеми адміністративного права як галузі права. Джерела адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку. Недоліки законодавства про адміністративну відповідальність та шляхи їх подолання. Проблемні питання застосування адміністративних стягнень в Україні та за кордоном. Проблеми правового регулювання надання адміністративних послуг. Адміністративна процедура та її види. Адміністративне деліктне право. Проблеми впровадження та проведення медіації в адміністративному судочинстві в Україні.

Тема 7. Адаптація законодавства України до стандартів ЄС.

Елементи координації співробітництва між Україною – ЄС. Поняття адаптації законодавства. Правова основа здійснення адаптації законодавства України до стандартів ЄС. Мета Стратегії комунікації у сфері європейської інтеграції. Особливості наближення законодавства України до *acquis* ЄС. Загальні положення інституційного механізму адаптації законодавства до стандартів ЄС. Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу та його підкомітети. Кабінет Міністрів України. Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції.

3 ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ

3.1 Загальні методичні рекомендації до семінарських (практичних) занять

Семінарське (практичне) заняття є однією з найважливіших форм навчального заняття у закладі вищої освіти, яке проводиться у формі обговорення навколо попередньо визначеної теми, до якої здобувачі вищої освіти готуються до виступів на підставі опрацьованих матеріалів теми та самостійно виконаного завдання. Семінари проводяться з основних тем навчальної програми і є ефективною формою закріплення теоретичних знань, отриманих на лекціях і під час самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Головна мета семінарських (практичних) занять - опанування здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни, забезпечення глибокого і всебічного аналізу та колективного обговорення основних проблем курсу, навчання їх елементам творчого застосування отриманих знань на практиці.

Основними завданнями семінарських занять є:

- закріплення у здобувачів вищої освіти теоретичних знань;
- оволодіння ними науковим апаратом, навичками усного і письмового викладання навчального матеріалу;
- залучення їх до науки, наукових досліджень;
- прищеплення їм навичок творчого мислення, самостійного формулювання та висловлювання власних думок, а також захисту висунутих наукових положень та висновків;
- формування у них правового світогляду, здатності пов'язувати загальнотеоретичні положення з вимогами повсякденної практики державно-правового будівництва в країні.

Способи проведення семінарських занять можуть бути різноманітними. Вони залежать від типу семінару, змісту і особливостей теми, складу студентів.

Найбільш поширеними видами роботи на семінарі є: розгорнута бесіда; доповідь; диспут у формі діалогу; круглий стіл, розгляд практичних ситуацій (задач), реферування наукових публікацій, розробка документів тощо.

Важливим методом навчання для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня є підготовка тез для участі у конференції, круглому столі тощо.

Треба пам'ятати, що якість семінару перш за все залежить від підготовки здобувачів вищої освіти до нього, тому при підготовці до семінару кожен здобувач вищої освіти повинен уважно ознайомитися з планом, який відображає зміст чергової теми заняття; прочитати і продумати свої лекційні записи, які відносяться до теми семінару; вивчити чи законспектувати рекомендовану літературу, зокрема нормативно-правові акти; скористатися при потребі консультацією викладача; реомендовано скласти розгорнутий план, тези чи конспект виступу з усіх питань теми заняття.

Здобувачам вищої освіти необхідно відвідувати кожне семінарське (практичне) заняття. Пропуск семінару позбавляє студента можливості усвідомити, закріпити, отримати цілісне уявлення по тій чи іншій темі та необхідну кількість балів для успішного складання заліку.

Семінарське заняття № 1

Тема. Поняття та розмежування публічного та приватного права

План заняття

1. Дихотомія права.
2. Критерії розмежування публічного і приватного права.
3. Принципи приватного і публічного права.
4. Правові режими приватного і публічного права.

Контрольні питання

1. Що стало причиною дихотомії права?

2. Назвіть основні критерії розмежування права на приватне і публічне?
3. Назвіть та охарактеризуйте принципи приватного права?
4. Назвіть та охарактеризуйте принципи публічного права?
5. Які галузі права є галузями публічного, а які галузями приватного права?
6. Які характеристики правових режимів відомі?

Теми для реферування

1. Андріюк В. В. Проблемні питання понятійного відображення співвідношення публічного та приватного права. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2017. Вип. 44. С. 191-204. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvchzu_2017_44_19
2. Бірюкова А.Г. Співвідношення публічного та приватного права: дуалістичний підхід. *Право і суспільство*. 2018. № 4. С. 76-80.
3. Вадімов А.П. Публічне та приватне право в Україні: поняття, витоки, риси, генеза. *Генезис публічного та приватного права: Європейський вимір* : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (6 березня 2019 року). Режим доступу : https://www.legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2015%3A050619-15&catid=234%3A1-032019&Itemid=290&lang=ru%202.<http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/257646/254488>
4. Ватрас В. А. Загально визнані принципи і норми міжнародного права як джерела публічного та приватного права. *Приватне право і підприємництво*. 2016. Вип. 15. С. 162-166. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppip_2016_15_42.
5. Дараганова Н.В. Головні критерії розмежування права на приватне та публічне. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 1. С.10-14.
6. Костова Н. І. Історичні аспекти поділу публічного і приватного права. *Правове життя сучасної України* : матеріали Міжнар. наук. конф. проф.-викл.

та аспірант. складу (м. Одеса, 16-17 травня 2013 р.) / відп. за вип. В. М. Дрьомін ; НУ "ОЮА". Півд. регіон. центр НАПрН України. Одеса : Фенікс, 2013. Т. 2. С. 606-607.

7. Марушій О. Принцип законності у діяльності органів публічного управління: методологічні засади. *Вісник Національного університету "Львівська Політехніка"*. 2017. С.279-283.

8. Соколова І. О. Особливості приватноправового режиму правового регулювання суспільних відносин. *Проблеми законності*. 2016. Вип. 135. С. 19-29. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2016_135_4

9. Соколова І. Публічно-правовий режим як правова категорія: загальна характеристика, ознаки, види. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2015. С. 29-39.

10. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Концепт «приватне право» та проблеми його реалізації. *Часопис цивілістики*. 2021. Випуск 41. С. 5-11.

Семінарське заняття № 2

Тема. Поняття та розмежування публічного та приватного права

Питання на самостійне вивчення

1. Напрямки розвитку адміністративного права.
2. Напрямки розвитку цивільного та сімейного права.
3. Напрямки розвитку трудового права.
4. Напрямки розвитку права соціального забезпечення.
5. Напрямки розвитку публічного права.
6. Напрямки розвитку приватного права.

Теми для реферування

1. Теремцова Н. В. Актуальне питання поділу публічного і приватного права: деякі питання історії та теорії. *Національні правові системи в умовах*

глобалізації (пам'яті професора О.Г. Мурашина) : Збірка тез-доповідей. 2019.С.141-144.

2. Власенко В.П. Аспекти розмежування публічного та приватного права. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2021.№1. С.10-14.

3. Власенко В П. Загальнотеоретичні аспекти поділу права на публічне та приватне у національній і зарубіжних правових доктринах. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022.№ 4. С.153-158.

4. Теремцова Н. В. Критерії поділу права на приватне і публічне. *Соціологія права*. 2019. С. 1-2.

5. Кавун І. О. Принципи приватного і публічного права як керівні засади галузей права України. Електронний архів Полтавського університету економіки і торгівлі. 2020. С. 37-40. URL: Кавун І.О..pdf (puet.edu.ua)

6. Каленіченко Л. І. Юридична відповідальність у публічному та приватному праві. *Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики ХХІ століття* : тези доп. учасників ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 19 черв. 2020 р.). Наук.-дослід. ін-т публ. політики і соц. наук. - Харків: НДІ ППСН, 2020. – С. 16-19.

7. Берестова І. Е. Правова категорія «публічний інтерес» з позиції системного підходу. *Правова держава*. 2019.№33. С. 19-28.

8. Зінов'єва Анастасія; Єрмоленко Юлія. Приватне і публічне право. *ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ І ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та аспірантів, м. Черкаси, 11 квітня 2019 р. / ЧННІ ДВНЗ «Університет банківської справи». — Черкаси, 2019. С. 323-324.

9. Гамбург С. Л.; Гамбург С. Л. Сутність публічного права у державах романо-германської та англо-американської правових сімей: порівняльний аналіз the essence of public law in the roman-german and english-american law family states: a comparative analysis. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. №10. С.20-23.

Семінарське заняття № 3.

Тема. Актуальні проблеми трудового права

План заняття

1. Особливості виникнення та оформлення трудових відносин.
2. Характеристика окремих видів новітніх трудових договорів.
2. Особливості робочого часу
3. Особливості часу відпочинку.
4. Особливості припинення трудових правовідносин.
5. Порядок призупинення трудових правовідносин.
6. Особливості колективних трудових правовідносин.

Контрольні питання

1. Який основний алгоритм оформлення трудових правовідносин?
2. Трудове книжка: яке її значення сьогодні?
3. Які види трудових договорів існують?
4. Назвіть новітні трудові договори.
5. Які зміни відбулися в регулюванні робочого часу під час дії воєнного стану?
6. Які види робочого часу розширилися під час дії воєнного стану?
7. Чи може бути скорочена щорічна основна відпустка?
8. Чим відрізняється припинення від призупинення трудового договору?
9. Хто є сторонами колективного договору?

Питання на самостійне вивчення

1. Правове регулювання зайнятості.
2. Реєстрація та ведення обліку громадян, які шукають роботу, та безробітних.
3. Підходяща робота для безробітного.

4. Соціальна підтримка для безробітних.
5. Міжнародно-правове регулювання у сфері праці .
6. Характеристика Проекту Трудового Кодексу України .
7. Оплата праці та її нормування.
8. Види дисциплінарної відповідальності .
9. Трудові спори та їх види.

Теми для реферування

1. Бутинська Р. Я. Щодо поняття колективних трудових правовідносин. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія «Юридичні науки»*. 2016. № 1. С.77-86.
2. Іншин М.І. Дистанційна зайнятість працівників в умовах ринкової економіки. *Форум права*. 2014. № 3. С. 466-469.
3. Іншин М. І. Загальнотеоретичний аналіз часу відпочинку працівників в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2014. № 3. С.34-37.
4. Іншин М. І. Припинення трудових відносин: теоретико-правовий аспект. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 2. С. 145-148.
5. Красноручька Л. Нетипова форма зайнятості в системі трансформації ринку праці України. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 12. С.139-142.
6. Марушій О. Принцип законності у діяльності органів публічного управління: методологічні засади. *Вісник Національного університету "Львівська Політехніка"*. 2017. С.279-283.
7. Мельничук Н. О. Договір як форма регулювання трудових відносин. *Часопис Київського університету права*. 2009. № 1. С. 149.
8. Менджул М. В., Танчинець Т. В. Окремі проблеми правового регулювання встановлення нормальної та скороченої тривалості робочого часу. *Закарпатські правові читання : матеріали VII Міжнародн. наук.-практ. конф.*

молодих учених та студентів (м. Ужгород, 17 - 19 квітня 2015 р.) / М-во освіти і науки України, УжНУ. Ужгород, 2015. Т. 2. С. 37-41.

9. Пузанова В. В. Вияв гуманізму у випадках припинення трудових правовідносин. *Сучасні тенденції розбудови правової держави в Україні та світі*: зб. наук. ст. за матеріалами VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Житомир, 18 квітня 2018 року). Житомир: Вид-во Житом. нац. агроєкологіч. ун-ту, 2019. С. 474-477.

10. Пузирний В. Ф. Поняття та правове регулювання дистанційної роботи. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського Серія «Юридичні науки»*. 2021. № 6. Том 32 (71). С. 43-47.

11. Свічкарьова Я. В. До питання про нетипові ознаки трудових відносин за договором «мінімум-максимум». *Право та інновації*. 2016. №1. С. 137–145.

12. Сидоренко Є. В. Визначення понять «істотні умови трудового договору» і «додаткові умови трудового договору» в теорії трудового права України. *Вісник Запорізького національного університету. Серія: Юридичні науки*. 2015. № 2 (2). С. 145-151.

13. Слома В. М. Дистанційна робота: окремі аспекти правового регулювання. *Право і суспільство*. 2022. № 2. С. 115-120.

14. Цесарський Ф. А. Підстави припинення трудового договору як проблемне питання науки трудового права. *Актуальні проблеми держави і права* : зб. наук. паць / за ред. С.В. Ківалова. 2011. Вип. 61. С. 505–511.

15. Чанишева Г. І. Поняття та суб'єкти колективних трудових правовідносин. *Право та інновації*. 2016. № 1 (13). С.17-22.

16. Шишлюк В. Р. Особливості припинення трудового договору з підстав, передбачених Законом України «Про очищення влади». *Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 19 травня 2017 р.). У 2-х т. Т. 1 / відп. ред. Г. О. Ульянова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. С. 597-599.

17. Шопіна І. М. «Запозичена праця»: перспективи правового регулювання. *Форум права*. 2006. № 3. С.129-135 [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2006-3/06simprr.pdf>
18. Ватрас В. А. Загальноправові принципи і норми міжнародного права як джерела публічного та приватного права. *Приватне право і підприємництво*. 2016. Вип. 15. С. 162-166. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prip_2016_15_42.
19. Дараганова Н.В. Головні критерії розмежування права на приватне та публічне. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 1. С.10-14.
20. Литвиненко В.М. Трудові правовідносини та цивільні правовідносини пов'язані з виконанням роботи: критерії розмежування. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 12. С.110-115 .
21. Соколова І. О. Особливості приватноправового режиму правового регулювання суспільних відносин. *Проблеми законності*. 2016. Вип. 135. С. 19-29. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2016_135_4.
22. Соколова І. Публічно-правовий режим як правова категорія: загальна характеристика, ознаки, види. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2015. С. 29-39.
23. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Концепт «приватне право» та проблеми його реалізації. *Часопис цивілістики*. 2021. Випуск 41. С. 5-11.
24. Китайгородська В. В. Особливості виникнення трудових відносин зі службовцями органів місцевого самоврядування. *Право і суспільство*. 2020. №6. С. 84-90
25. Чебан Ю. Ю., Хуторний Д. В. Організаційно-облікові особливості оформлення на роботу здобувача вищої освіти. *Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аудиту, оподаткування та фінансів в умовах цифрової трансформації економіки* : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф., 20 травня 2021 р., Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 39-41.
26. Гребенюк В. В. Контракт як підстава виникнення трудових правовідносин: актуальні питання. *The Scientific Heritage*. 2020. №57-4. С.7-11.

27. Гребенюк В. В. Щодо особливостей укладення контракту у сфері трудових правовідносин. *Social Law*. 2020. №1. С.138-143.
28. Лисенко, С. Ю. Прийняття на роботу як особливий етап виникнення трудових правовідносин. *Актуальні проблеми приватного та публічного права*. 2020. С. 139-143.
29. Шацкова Л. П. Зміна організації трудових відносин в частині надання відпусток під час воєнного стану. *Економіка: реалії часу*. 2022. №4 (62). С. 44-51.
30. Сурду К. Р. Надання відпусток в період воєнного стану. *Гуманітарний дискурс суспільних проблем: минуле, сучасне, майбутнє*. 2023. С. 367-369.
31. Мельничук О, Павліченко І. Правове регулювання та особливості застосування дистанційної роботи в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. № 70. С. 242-247.
32. Андрушко А. Трудові відносини у період воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. №1.73. С.147-150.
33. Поклонська О.Ю. Надання відпустки під час воєнного стану. *Наукові проблеми запровадження правового режиму воєнного стану в Україні: сучасний вимір: матеріали науково-практичного онлайн-заходу*. 29 квітня 2022 р. Одеса: ОДУВС, 2022. С. 204-205.
34. Луценко О. Трудо-правові аспекти використання дистанційної праці в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2022. №2.72. С. 27-31.
35. Новак І. М. Захист зайнятості в умовах воєнного стану. *Вісник економічної науки України*. 2022. № 1 (42). С. 205-208.
36. Курепін В. М. Забезпечення трудових прав в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів* : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 17 травн. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». –Вінниця : ХНУВС, 2023. – С. 315-318.

37. Яніцька, Л. В., Малишевська, Г. І., Постернак, Н. О., Прадій, Т. П. Особливості планування робочого часу науковопедагогічних працівників у період військового стану. *Proceedings of IX International Scientific and Practical Conference Madrid, Spain 2-4 October. 2023.* С.237-241.

38. Міла Хмара. Особливості припинення трудових відносин в умовах воєнного стану в Україні. *Актуальні проблеми правознавства : збірник наукових статей юридичного факультету Західноукраїнського національного університету.* 2022. №2 (30). С.121-125.

39. Сидоренко А. С., Петренко Д. С. Особливості розірвання та призупинення трудового договору з ініціативи суб'єктів трудових правовідносин в умовах сучасності. *Питання боротьби зі злочинністю.* 2022. №44. С.120-127.

40. Кузнецова М. Ю. До питання про медіацію у вирішенні колективних трудових спорів. *Юридичний вісник.* 2022. № 3. С. 99-105.

Семінарське заняття № 4

Тема .Актуальні проблеми права соціального забезпечення

План заняття

1. Соціальний захист, соціальне забезпечення, соціальне страхування: поняття та співвідношення.
2. Складові соціального забезпечення та його форми.
3. Прожитковий мінімум : поняття, значення та види .
4. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування: поняття та види, правове регулювання.
5. Види послуг та виплат за різними видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Контрольні питання

1. Як співвідносяться поняття соціальний захист, соціальне забезпечення, соціальне страхування?

2. Які існують основні форми соціального забезпечення?
3. Що є складовими соціального забезпечення?
4. Яке значення прожиткового мінімуму в соціальному забезпеченні?
5. Які є види прожиткового мінімуму?
6. Назвіть види загальнообов'язкового державне соціального страхування.
7. Які види виплат та послуг здійснюються за різними видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Питання на самостійне вивчення

1. Гарантії права на соціальне забезпечення.
2. Право на соціальне забезпечення у міжнародних нормативно-правових актах.
3. Поняття і загальна характеристика принципів права соціального забезпечення.
4. Джерела права соціального забезпечення: поняття, зміст, види.
5. Строки у праві соціального забезпечення.

Теми для реферування

1. Болотіна Є. В., Шубна О. В., Бившева Л. О., Колесникова Г. М. Проблеми розвитку пенсійного забезпечення в Україні в контексті соціального захисту. *Економічний вісник Донбасу*. № 1(63). 2021. С. 162-170.
2. Горемикіна Ю. В. Значення соціальних послуг для реалізації державних соціальних гарантій та зобов'язань перед особами похилого віку в Україні. *Економіка і суспільство*. Мукачевський державний університет, 2017. № 13. С.976-985.
3. Костюк В. Л. Страховий стаж: поняття, ознаки, види й тенденції удосконалення. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2017. Том 193. С. 61-66.

4. Кривачук Л. Ф. Система державної соціальної підтримки сімей з дітьми в Україні. *Державне управління та місцеве самоврядування* : зб. наук. праць. 2011. Вип. 11. Том 2. С. 136-145.
5. Кривачук Л. Ф. Удосконалення нормативно-правового механізму соціально-правового захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування: установлення юридичного статусу. *Актуальні проблеми державного управління*. 2011. Випуск 2. С. 228-235.
6. Кривобок Ю. Соціальні послуги у системі соціального захисту: проблеми та перспективи удосконалення в Україні. *Політичний менеджмент*. 2012. № 1-2. С. 97-102.
7. Миськевич Т. Реформування системи надання соціальних послуг в Україні [Електронний ресурс]. *Громадська думка про правотворення*. 2019. № 4 (169). С. 12–16. Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/dumka/2019/4.pdf>.
8. Павловська Л. Д., Мрачковська Н. К. Недержавне пенсійне забезпечення в Україні. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7351>
9. Реут А.Г. Нові підходи до оцінювання ефективності системи соціальної підтримки України. *Вісник Хмельницького національного університету*. Серія: Економічні науки. 2018. №5, Т.1 С. 112-120.
10. Реут А.Г. Системи соціальної підтримки в Україні: оцінка та проблеми функціонування. *Danish Scientific Journal*. №17. Vol. 2. København V Denmark. 2018. р. 30-36.
11. Савчук Л. Реформування системи надання соціальних послуг в Україні в рамках децентралізації влади. *Актуальні проблеми державного управління*. 2019. Том 2 № 78. С. 78-80.
12. Тищенко О. В. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування в Україні: теоретично-правові проблеми. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2014. Випуск 24. Том 2. С. 198-200.

13. Черниш А. Р. Форми та заходи соціального забезпечення молоді. *Право і суспільство*. 2022. № 4. С. 244-251. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.4.35>

14. Чічкань М. В. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як основа сучасної системи соціального захисту в Україні. *Право і суспільство*. 2021. № 1 С. 106-110.

Семінарське заняття № 5

Тема. Актуальні проблеми права соціального забезпечення

План заняття

1. Пенсійна система України: поняття, правова основа та загальна характеристика.
2. Рівні пенсійної системи України.
3. Соціальна допомога: поняття та ознаки.
4. Страхові соціальні допомоги.
5. Державні соціальні допомоги.
6. Соціальні послуги: поняття, види , загальна характеристика.

Контрольні питання

1. Що є правовою основою формування пенсійної системи в Україні?
2. З яких рівнів складається пенсійна система в Україні?
3. Які рівні пенсійної системи в Україні діють?
4. Соціальна допомога і соціальне забезпечення: співвідношення понять.
5. Які є види соціальної допомоги?
6. Назвіть основні ознаки страхових соціальних допомог.
7. Назвіть основні ознаки державних соціальних допомог.
8. Які є види страхових допомог?
9. Які існують види державних допомог?
10. Які види соціальних послуг передбачені законодавством України?

Питання на самостійне вивчення

1. Страховий стаж як юридичний факт в праві соціального забезпечення.
2. Правовий статус осіб з інвалідності.
3. Правове регулювання реабілітації осіб з інвалідністю.
4. Право соціальної допомоги як підгалузь права соціального забезпечення.
5. Інтернатні установи у сфері соціального обслуговування.
6. Соціальні послуги, що надаються центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Теми для реферування

1. Клименко, А. Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародно-правовий і вітчизняний контекст : монографія : присвяч. 25-річчю Харків. нац. ун-ту внутріш. справ. Харків: Юрайт, 2019. 176 с. (До 25-річчя Харківського національного університету внутрішніх справ).
2. Безусий В. В. Принципи соціального захисту державних службовців. *Соціальне право*. 2019. №1. С.62-68.
3. Гудзь О. О. Поняття колективної угоди у праві соціального забезпечення України / О. О.Гудзь. *Правове життя сучасної України* : у 3 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.) / відп. ред. М. Р. Аракелян. – Одеса : Гельветика, 2020. – Т. 2. – С. 211-214..
4. Гнатенко К. В. Принципи соціального забезпечення-основа галузі права соціального забезпечення. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. № 2 (31). С. 52-55.
5. Гнатенко К. В. Єдність і диференціація–основа соціального забезпечення. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. №38. С.115-118.
6. Бондар Микола. Соціальне забезпечення та соціальний захист в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. №34.

7. Ткачук В. О. Соціальне забезпечення як передумова подолання бідності та соціальної ізоляції населення. *Економіка, управління та адміністрування*. 2019. № 3 (89). С.66-70.

8. Коваль М. І. Грибовська Ю. М., Скиба Г. І. Аналітичний огляд та шляхи удосконалення державного регулювання мінімальної заробітної плати й прожиткового мінімуму в Україні. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*. 2022. № 1 (64). С. 72-83.

9. Волкова С. Прожитковий мінімум—проблема сьогодення. *Проблемні питання правоохоронної та правозахисної діяльності в контексті євроінтеграційних тенденцій* : матеріали міжнародної курсантсько-студентської наук.-практ. конф., м. Одеса, 26 березня 2021 р. / редкол. В. П. Маковій, та ін. — Одеса, ОДУВС, 2021. С.26-29.

10. Ковальов М. С. Прожитковий мінімум в Україні та його динаміка. *Економіко-правові та управлінсько-технологічні виміри сьогодення: молодіжний погляд*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції: у 2 т. Т. 1.—Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2021.С. 432.

11. СОХАНЬ М. Ю. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як форма соціального захисту осіб із сімейними обов'язками. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. №2 (31). С.65-68.

12. Коваль Олександр Пилипович. Перспективи запровадження загальнообов'язкової накопичувальної пенсійної системи (II рівень). *Економічний вісник НТУУ "Київський політехнічний інститут"*. 2021. № 19. С.26-33.

13. Vodnaruk M. I., Vurka A. V. Запобігання та протидія дискримінації в пенсійній системі України. *Modern researches: progress of the legislation of Ukraine and experience of the European Union* : Collective monograph. Riga : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. P. 1. С. 426-441.

14. Зеленко Н. М., Зеленко В. А. Аналіз ринку недержавного пенсійного страхування в Україні: соціально-економічний вимір. *Менеджмент та*

підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. 2019. №1.(2). С.126-134.

15. Біла-Тіунова Л. Р. Пенсійна система України та досвід світової практики. *Juris Europensis Scientia*. 2022. С.58-61.

16. Купченко Р. В. Проблеми правового регулювання державної соціальної допомоги сім'ям при народженні дитини в Україні. *Збірник наукових праць ХНПУ імені Г. С. Сковороди "Право"*; № 29. С.58-64.

17. Тюленева Ю. В. Особливості державної соціальної політики в Україні. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2019. №24. С.40-46.

18. Миколюк С. М. Соціальна допомога та виплати в умовах воєнного стану. *Наукові проекти соціально-гуманітарного факультету ЗУНУ*. 2022. С.92-94.

19. Мостепанюк А. В. Стан державної соціальної політики України у контексті євроінтеграції. *Академічний огляд*. 2020. № 1. С.15-25.

20. Drymalovska K. V., Bala R. D. Державна соціальна політика: сутність, моделі, напрями. *Problemy Ekonomiky*. 2021. № 1. С. 178-184.

21. Лебедев М. О. Правове регулювання загально-обов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. *Правова доктрина: міжнародний досвід та практична реалізація в Україні*: матер. міжнар. наук.-практ. конф., (м. Маріуполь, 22 травня 2019 р.). Маріуполь: МДУ, 2019. С.401-404.

Семінарське заняття № 6

Тема. Актуальні проблеми цивільного та сімейного права

План заняття

1. Проблемні питання захисту прав на повагу до честі та гідності фізичної особи, права на недоторканність ділової репутації фізичної та юридичної особи.
2. Проблемні питання компенсації моральної шкоди юридичній особі.

3. Проблемні питання відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.

4. Проблемні питання укладення, розірвання спадкового договору.

Контрольні питання

1. Як визначаються поняття честь, гідність, ділова репутація?

2. Що є правовою основою визначення даних понять?

3. Які є способи захисту прав на повагу до честі та гідності фізичної особи, права на недоторканність ділової репутації?

4. Яка суть відшкодування моральної шкоди юридичній особі?

5. Що є джерелом підвищеної небезпеки і який порядок відшкодування шкоди, завданої ним.

6. Чи спадковий договір є видом спадкування?

7. Яка різниця між спадковим договором та договором довічного утримання?

Питання на самостійне вивчення

1. Проблемні питання застосування видів забезпечення виконання зобов'язань.

2. Природа юридичної особи.

3. Деліктна відповідальність у цивільному праві.

4. Особисті немайнові відносини в цивільному праві.

Теми для реферування

1. Бубіна А. І. Деякі проблеми правового регулювання відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. *Актуальні проблеми держави і права*. 2008. С. 180-184.

2. Вовк М. З. Визначення походження дитини, народженої дружиною в результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій. *Форум права*. 2020. № 60(1). С.13–20.

3. Епрікян Ася. Аліментні обов'язки інших членів сім'ї та родичів: проблемні аспекти. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 2. С.20-23.
4. Зілковська Л. М., Черненко В. А. Проблемні питання застосування законодавства про стягнення аліментів з батьків, діти яких були усиновлені [Електронний ресурс]. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2016. № 1. С. 109-119. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chcks_2016_1_8
5. Зілковська Л. М. Удосконалення законодавства про охорону майнових прав та інтересів дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування [Електронний ресурс]. *Наука і правоохорона*. 2014. № 3. С. 206-209. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nip_2014_3_31
6. Куліцька С. В. Проблемні питання сутності та забезпечення виконання спадкового договору. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 2 С. 396-400.
7. Соболев О. В. Цивільно-правові способи захисту прав на повагу до гідності й честі та недоторканність ділової репутації. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 2. С.125-127.
8. Стаценко О. С. До питання набуття прав на нерухоме майно за набувальною давністю. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2018. Випуск № 2. С. 113-122.
9. Стаценко О. С. Підстави набуття права на нерухоме майно за набувальною давністю. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 8 (270). С. 44-48.
10. Сьомін О. С. Правові засади влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: проблемні питання та напрями вирішення. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. Випуск 5, том 1. С. 93-98
11. Шигапова Е. Відшкодування моральної шкоди в Україні з урахуванням європейського досвіду. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 5. С.83-87.

12. Шкабаро В. М., Луніна О. С. Встановлення факту проживання однією сім'єю чоловіка та жінки без шлюбу: докази й доказування (за аналізом судової практики України). *Часопис цивілістики*. 2021. Випуск 41. С. 77-81.

Семінарські заняття №7

Тема. Актуальні проблеми цивільного та сімейного права

План заняття

1. Проживання жінки та чоловіка, які не перебувають у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі, як підстава створення сім'ї (фактичні шлюбні відносини).
2. Проблемні питання визначення походження дитини від батьків.
3. Проблемні питання утримання (аліментування) учасників сімейних правовідносин.
4. Проблемні питання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Контрольні питання

1. Що є підставою виникнення фактичних шлюбних відносин?
2. Чи виникає обов'язок утримувати непрацездатного при фактичних шлюбних відносинах?
3. Чи впливає недійсність шлюбу на права та обов'язки між батьками і дітьми?
4. Які є способи встановлення батьківства при відсутності шлюбу у батьків дитини?
5. Чи має право непрацездатна мати на утримання своєю дитиною?
6. До якого віку батьки повинні утримувати дітей?
5. Які є форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування?

Питання на самостійне вивчення

1. Правові наслідки порушення договірних зобов'язань.
2. Захист права інтелектуальної власності.
3. Правові наслідки недійсності правочини.
4. Застосування норм спадкового права.

Теми для реферування

1. Гусарєв С. Д. Розуміння категорій честі й гідності в теоретичній юриспруденції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 12. С.530-534.
2. Лукашевич А. Л. Проблемні питання компенсації моральної шкоди юридичній особі. цивільного права у постпандемічну добу. *Проблеми цивільного права у постпандемічну добу* : матер. круг. столу (м. Одеса, 26 травня 2023 р.) [Електронне видання]. укл.: І.В. Давидова, О.В. Шамота ; за ред.: Є.О. Харитоновна, І.В. Давидової ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». – Одеса. 2023.С.159-161.
3. Бабаскін А. Ю. Забезпечувальний платіж як спосіб забезпечення виконання зобов'язань. *Правова держава*. 2019. №30. С.268-276.
4. Василенко Л., Хоменко С. Проблемні аспекти застосування регресу в разі відшкодування роботодавцями шкоди, завданої їх працівниками. *Вісник НТУУ" КПІ" Політологія. Соціологія. Право*. 2020.№ 2 (46). С. 40-44.
5. Чепис І. В. Особливості правового регулювання спадкового договору в Україні та зарубіжних країнах. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2021.№1.13. С.151-155.
6. Білько О. В., Обривкіна О. М. Розмежування спадкового договору та заповіту. *Збірник статей здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня Навчально-наукового інституту права Університету ДФС України* : у 5 ч. Ч. 2. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. С. 18-22.
7. Кокарча Ю. А. Правове регулювання договору спадкування в Україні: проблемні питання. *Збірник наукових праць всеукраїнської науково-практичної*

інтернет-конференції «Менеджмент XXI століття: сучасні моделі, стратегії, технології». 2020. С.462-469.

8. Варбанський О. В., Карпенко Р. В. Дискусійні питання правової природи спадкового договору. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. № 3. С.39-44.

9. Давидова І. В., Павлова В. Г. Проблемні питання аліментних зобов'язань інших членів сім'ї та родичів. *ВЧЕНІ ЗАПИСКИ*. 2023. С.37.

10. Сафончик Оксана Іванівна. Особисті немайнові права чоловіка і жінки, що перебувають у фактичних шлюбних відносинах. *Юридичний вісник*. Одеса : Гельветика - 2021. № 2. С. 54-61.

11. Лучковський Валентин. До питання про зміст прав та обов'язків жінки та чоловіка, які проживають однією сім'єю без реєстрації шлюбу. *Актуальні проблеми правознавства*. 2021. №1. С. 88-93.

12. Карнаух Богдан. Деліктна відповідальність органів публічної влади за цивільним кодексом України. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. №3. С.19-24.

Семінарське заняття № 8

Тема. Актуальні проблеми житлового права

План заняття

1. Загальні положення про житлове право.
2. Суб'єкти та об'єкти житлових правовідносин.
3. Забезпечення громадян житлом у будинках державного та комунального житлових фондів.
4. Набуття жилих приміщень у власність.
5. Організаційно-правові форми утримання багатоквартирних будинків.

Контрольні питання

1. Назвати основні характеристики житлового права

2. Що є основним джерелом житлового права і які його особливості?
3. Що включає в себе житловий фонд?
4. Які є суб'єкти і об'єкти житлових правовідносин?
5. Який порядок забезпечення житлом у будинках державного та комунального житлових фондів?
6. Які існують способи набуття житла у власність?
7. Що є правовою основою утримання багатоквартирних будинків?
8. Які існують форми утримання багатоквартирних будинків?

Питання на самостійне вивчення

1. Захист житлових прав громадян.
2. Черги для отримання житла.
3. Характеристика Житлового Кодексу України.
4. Характеристика Типового положення про соціальний гуртожиток для осіб, які потребують соціального захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 2007 р. N 783 .

Теми для реферування

1. Балан Я. В. До питання розірвання договору найму житла [Електронний ресурс] / Я. В. Балан. *Актуальні проблеми держави і права*. 2010. Вип. 53. С. 263-267. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2010_53_40
2. Балан Я. В. Права та обов'язки учасників договору найму (оренди) житла [Електронний ресурс] / Я. В. Балан. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 59. С. 454-461. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2011_59_63
3. Балан Я. В. Реалізація права на житло шляхом укладення договору найму (оренди) [Електронний ресурс] / Я. В. Балан. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 58. С. 339-344. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2011_58_51

4. Бернацький М. В. Поняття житлового фонду та проблема його класифікації. *Приватне право і підприємництво*. 2013. Вип. 12. С. 129 – 132.
5. Бобровська О. М. Визначення порядку користування житловим приміщенням за договором соціального найму. *Сімейне і житлове право*. 2008. № 6. С. 10-13.
6. Галянтич М. К. Правовий зміст поняття «житло». *Приватне право*. 2013. № 1. С. 176 – 185.
7. Галянтич М. К. Правовий статус житлово-будівельного кооперативу як непідприємницького товариства. *Приватне право і підприємництво*. 2013. Вип. 12. С. 119 – 122.
8. Галянтич М. К. Характеристика житла за законодавством України та у практиці Європейського суду з прав людини / М. К. Галянтич, Г. В. Самойленко. *Право України : юридичний журнал : науково-практичне фахове видання / Нац. акад. правових наук України ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого; Конституційний Суд України [та ін.]*. Київ, 2015. № 4. С. 88-96.
9. Кармаза О. О. Проблеми реалізації громадянами права на житло в Україні. *Актуальні проблеми формування громадянського суспільства та становлення правової держави*. Черкаси, 2014. С. 261–265.
10. Карпенко Р. В., Вербицька К. В. Система забезпечення соціальним житлом в Україні: порівняльна характеристика з міжнародним досвідом. *Право і суспільство*. 2022. № 3. С. 109-114. DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.3.16>
11. Ковальова О. Концептуальні положення розробки проекту Закону України "Про житлово-будівельні кооперативи" [Електронний ресурс] / О. Ковальова. *Юрист України*. 2012. № 3. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uy_2012_3_11
12. Кугот Д. В. Загальна характеристика житлових правовідносин, які виникають в результаті користування житловими приміщеннями у гуртожитках. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 2. С. 396-399.

13. Лисов І. В. Забезпечення державного регулювання і контролю щодо використання та утримання житлового фонду та об'єктів комунального призначення [Електронний ресурс] / І. В. Лисов. *Вісник Академії митної служби України. Сер. : Державне управління*. 2011. № 2. С. 98-104. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamcudu_2011_2_15

14. Мойсей Л. О. Право на житло як природне право людини в конституціях держав світу. *Адміністративне право і процес : науково-практичний журнал*. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2015. № 1(11). – С. 374-379.

15. Мороз Н. В. Модель професійного управління багатоквартирним будинком на основі договору ОСББ з управителем. *Управління економічними процесами на макро- і мікрорівні: проблеми та перспективи вирішення : матеріали II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених (м. Львів, 14–15 квітня 2016 р.)*. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. С. 60-61.

16. Олійник Н.І. Професійне управління житловим фондом як запорука його надійної експлуатації. *Актуальні проблеми державного управління*. Х., 2010. № 2 (38). С.119–126.

17. Проценко Т. Сучасні проблеми управління економічними процесами у сфері житлово-комунального господарства [Електронний ресурс] / Т. Проценко, Т. Биркович. *Вісник Академії управління МВС*. 2009. № 2. С. 73-82. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ucnavs_2009_2_6

18. Рибачук В. Л. Соціальні і комерційні чинники реформи житлово-комунального господарства у сфері надання послуг споживачам. *Економіка та держава: міжнародний науково-практичний журнал / Ін-т підготовки кадрів держ. служби зайнятості України ; "ТОВ "Ред. журн. "Економіка та держава"*. Київ, 2013. № 1. С. 94-97.

19. Рябова К. Особливості правовідносин, що виникають при використанні житлово-будівельних кооперативів як способу інвестування будівництва. *Підприємництво, господарство і право: щомісячний науково-практичний*

юридичний журнал / Н.-д. ін-т приватного права і підприємництва ім. акад. Ф.Г. Бурчака НАПрН України ; ТОВ "Гарантія". Київ, 2015. № 4 (232). С. 40-44.

20. Сальникова Т. В. Оцінка зарубіжного досвіду фінансування житлового будівництва та реконструкції житлового фонду. *Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії* : науково-теоретичний журнал / Дніпропетровська державна фінансова академія. Дніпропетровськ, 2015. № 1 (33). С. 84-96.

21. Северова М. А. Договір найму житлового приміщення: зміст, права та обов'язки сторін. *Сучасне право*. 2007. № 6. С. 24-29.

22. Скрипник В. Житло як особливий об'єкт цивільних прав. *Підприємство, господарство і право*. 2018. № 12. С. 70-74.

23. Солтис Н. Б. Набуття права власності на житло за заповітом. *Приватне право і підприємництво*. К., 2011. Вип. 10. С. 136-140.

24. Солтис Н.Б. Співвідношення понять «житлове право» та «право на житло» у формуванні об'єкта спадкових правовідносин. *Приватне право і підприємництво*. 2013. Вип. 12. С. 126 – 128.

25. Спесівцев Д. С. Фонд фінансування будівництва: основні проблеми охорони й захисту прав та інтересів довіритель. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2021. Випуск 1 (49). С. 176-181.

26. Тилик Т. Проблемні питання законодавчого регулювання реалізації житлових прав громадян. *Юридична Україна* : щомісячний науковий журнал / Київ. регіонал. центр Нац. акад. правових наук України ; ТОВ "Юрінком Інтер". Київ, 2015. № 1. С. 48-53.

27. Тилик Т. Проблемні питання законодавчого регулювання реалізації житлових прав громадян. *Юридична Україна*. 2015 № 1. С. 48 – 53

28. Шешко Г. Ф. Договори житлового найму: обов'язки наймача, відповідальність. *Житлове право*. 2009. № 8. С. 72-81.

29. Шишка О. Реалізація права громадян на житло з житлового фонду соціального призначення. *Форум права*. 2010. № 4. С. 966–970.

30. Шишлюк М. О. Проблеми правового регулювання житлового забезпечення військовослужбовців [Електронний ресурс] / М. О. Шишлюк. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 57. С. 239-244. Режим доступу: <http://www.apdp.in.ua/v57/34.pdf>

31. Яковлев П.О. Про правову природу актів, якими встановлюються тарифи на житлово-комунальні послуги. *Часопис Київського університету права*. 2014. № 4. С. 129 – 132.

32. Василенко М. Є. Житлове право в доктрині національної правової та законодавчої системи. *Шлях успіху і перспективи розвитку (до 26 річниці заснування Харківського національного університету внутрішніх справ): матеріали міжнар. наук.-практ. конф.(м. Харків, 20 листоп. 2020 р.). - Харків: ХНУВС. 2020. С. 105-108.*

33. Забаштанський Максим; Роговий Андрій. Пріоритети державної політики стимулювання розвитку житлового фонду України: аспект інвестиційної активності. *MODELING THE DEVELOPMENT OF THE ECONOMIC SYSTEMS*. 2023. № 1. С. 212-219.

34. Рудаков, Д. І. Поняття «житла», «соціального житла» та «доступного житла» за цивільним законодавством України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 2. С.134-138.

35. Завгородня С. П. Вплив наслідків збройної агресії рф на доступність житла в контексті соціальної стійкості. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2023. С. 9.

36. Мельник А. Деякі питання забезпечення військовослужбовців та членів їхніх сімей жилими приміщеннями у гуртожитках. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 5. С. 23-29.

37. Кучеренко О. Ю. Стратегії й результати державної житлової політики в Україні. *Вчені записки Таврійського національного університету імені ВІ Вернадського*. 2019. №30 (69). С. 109-118.

38. Комнатний С. О. Проблемні питання правового регулювання найму (оренди) житла державної і комунальної форм власності. *Наукові перспективи (Naukovi perspektivi)*. 2022. № 9 (27).

39. Джурляк У. О. Актуальність орендного житла в українському суспільстві. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування* : наук.-техн. зб. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. ; відп. ред. М. М. Дьомін. - Київ : КНУБА. 2019. № 54. С. 365 - 372.

40. Галянтич М. К., Пижова О. В. Проблеми кодифікації житлового законодавства України. *Приватне право і підприємництво*. 2019. № 19. С.146-150.

41. Комнатний С. О. Деякі пропозиції до реформування державної житлової політики України у воєнний і повоєнний періоди. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2022. № 1 (23). С. 78-84.

42. Сердюкова О. Є. Механізми забезпечення комунальним житлом в Україні. *ВЧЕНІ ЗАПИСКИ ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. № 2. С. 94-100.

43. Галянтич Микола; Пижова Олена. Проблеми набуття права власності на житло шляхом інвестиційного житлового будівництва. *Окремі питання приватного права в умовах воєнного стану*. 2023. С.125-133.

44. Аврамова О. Є. Набуття права на житло. *Проблеми цивільного права та процесу*: тези доп. учасників наук.-практ. конф., присвяч. 98-й річниці від дня народження ОА Пушкіна (м. Вінниця, 19 трав. 2023 р.).—Вінниця: ХНУВС. 2023. С.149-153.

45. Пукач Марта Володимирівна; Сигінь Маркіян Юрійович. Принципи житлового права. *Актуальні проблеми правового регулювання в Україні та країнах ближнього зарубіжжя*: Матеріали X міжнародної науково-практичної Інтернет конференції (Львів, 28 грудня 2020 року): тези доповідей/Відп. ред. ПО Куцик. Львів: Львівський торговельно-економічний університет, 2020. С. 156.

46. Кушнірук В. М. Судовий захист житлових прав. *Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів* : матеріали VII

Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 18–19 травня 2023 року)
/ редколегія: проф. А. М. Куліш, В. В. Миргород-Карпова, А. В. Стеблянко. –
Суми : Сумський державний університет, 2023. – 361 С. 2023. С.156-158.

Семінарське заняття № 9

Тема. Актуальні проблеми адміністративного права

План заняття

1. Проблеми адміністративного права як галузі права.
2. Джерела адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку.
3. Недоліки законодавства про адміністративну відповідальність та шляхи їх подолання.
4. Проблемні питання застосування окремих адміністративних стягнень : загальні положення.
5. Проблемні питання застосування стягнень оплатного вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або об'єктом адміністративного правопорушення.
6. Проблемні питання застосування виправних робіт.
7. Проблеми правового регулювання надання адміністративних послуг.
8. Проблеми впровадження медіації в адміністративному судочинстві в Україні: поняття та правове регулювання.

Контрольні питання

1. Які існують основні проблеми адміністративного права?
2. Які перспективи розвитку джерел адміністративного права?
3. Які особливості Закону України «Про адміністративну процедуру»?
4. Що можна віднести до недоліків законодавства про адміністративну відповідальність?

5. Щодо яких видів адміністративних стягнень існують труднощі застосування?

6. Що є правовою основою для надання адміністративних послуг?

7. Які перспективи застосування медіації в адміністративному судочинстві?

Питання на самостійне вивчення

1. Адміністративне деліктне право.
2. Інструменти публічного адміністрування.
3. Обмеження, що застосовуються до публічних службовців щодо запобігання корупційним проявам.
4. Провадження в справі про адміністративний проступок.
5. Стадії провадження в справі про адміністративний проступок.
6. Правовий статус учасників провадження в справі про адміністративний проступок.
7. Адміністративна процедура та її види.

Теми для реферування

1. Бліхар М. Медіація як спосіб вирішення адміністративних спорів. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 10. С.78-82. Режим доступу: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/10/14.pdf>

2. Давиденко Д. О. Перспективи розвитку медіації в адміністративному процесі України та її вплив на судово-експертну діяльність. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2020. № 22. С. 250-259. DOI: <https://doi.org/10.32353/khrife.2.2020.19>

3. Коломоєць Т. Джерела адміністративного права: проблемні питання доктринального визначення, класифікації та системного аналізу. *Право України*. 2017. № 6 С. 72-79.

4. Локтіонова В. В., Запорожець Є. В. Державний виконавець як суб'єкт публічного адміністрування. *Публічне право*. 2022. № 2 (46). С. 51-58. –Режим доступу: <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/46/5.pdf>

5. Сливка В. В. Пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання статусу суб'єктів процедури примирення сторін в адміністративному судочинстві. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2021. № 49. С. 73-76. DOI <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2021.49.16>

6. Черномаз О. Б. Джерела адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2015. Випуск 30. Том 2. С. 89-91.

7. Шестак Л. В., Волковська А. А. Проблеми правового регулювання застосування конфіскації як виду адміністративного стягнення. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 6. 2021. С. 151-153.

8. Шестак Л. В. Проблеми правового регулювання застосування заходів адміністративної відповідальності до неповнолітніх. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. Випуск 50. 2021. С. 18-21.

9. Шестак Л. В., Присяжний В. В. Проблеми законодавчого регулювання оплати надання адміністративних послуг. *Аналітично-порівняльне правознавство: Електронне наукове видання / Ужгородський національний університет*. № 3. 2021 С. 128-132.

10. Шестак Л. В., Шульженко А. О. До питання про сутність понять «адміністративне стягнення» та «адміністративна санкція». *Юридичний науковий електронний журнал*. № 9. 2021. С. 194-197.

11. Ющенко М. Проблемні питання правового регулювання адміністративних послуг в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*. 2019. Том 3. № 79. С. 92-97. DOI <https://doi.org/10.35432/1993-8330arpa3792019185438>

12. Ярмачі Х. П. Законність у застосуванні адміністративної відповідальності. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2015. № 3. С.107-110.
13. Ремесник Т. С., Єщенко М. Г. Сучасні проблеми адміністративного права в Україні. *Право та державне управління*. 2019. № 1. С. 34.
14. Поштаренко О. Поняття, сутність та зміст адміністративної відповідальності в умовах нової парадигми адміністративного права. *Адміністративне право і процес*. 2020. № 3. С.174-179.
15. Джафарова М. Сучасний погляд на предмет адміністративного процесуального права України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 2. С. 90-94.
16. Кунєв Ю.Д. Адміністративне право: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал: Електронне наукове фахове видання, м. Запоріжжя / Запорізький національний університет*. 2021. № 9. С.161-166.
17. Михайлюк Я. Б. Правове регулювання адміністративних процедур: сучасний стан та перспективи розвитку. *Право і суспільство*. 2020. № 1. С. 56-61.
18. Тернушак М. Сучасний стан та перспективи розвитку публічної адміністрації щодо надання адміністративних послуг. *Актуальні проблеми правознавства*. 2019. № 3. С.76-81.
19. Миколенко О. І., Миколенко О. М. Особливості вдосконалення національного законодавства про адміністративну відповідальність. *Правова держава*. 2021. № 44. С.54-60.
20. Яковець І., Лук'янченко Є. Проблеми та шляхи оптимізації виконання адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2020. № 2. С.51-58.
21. Мартьянова Р.А. Застосування заходів адміністративного примусу як засобу протидії нелегальній міграції: безпековий вимір. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2019. № 4. С.158-165.

22. Миколенко О. М. Каральна функція адміністративно-деліктного права. *Правова держава*. 2019. № 33. С.71-77.

23. Комзюк А.Т. Адміністративно-деліктне право: деякі актуальні проблеми формування. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України. Харків, 2020 С. 33-35. Режим доступу: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/29_05_2020/pdf/8.pdf

24. Панасюк О. Перегляд основоположних категорій адміністративно-деліктного права України. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 10. С. 142-147.

25. Ткаля О. В. Щодо окремих проблем адміністративно-деліктного права в Україні / О. В. Ткаля, Д. О. Височин // *Правове життя сучасної України* : у 3 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.) / відп. ред. М. Р. Аракелян. – Одеса : Гельветика, 2020. – Т. 2. – С. 59-62.

26. Піскунова О. М. Впровадження медіації в адміністративному судочинстві України. *Медіація в судовій, правоохоронній та правозахисній системах*: матеріали міжн. наук.-практ. конф., м. Одеса, 30-31 травня 2019 р. — Одеса: ОДУВС. 2019. С. 253.2019. С.185-188.

27. Давиденко Д. О. Перспективи розвитку медіації в адміністративному процесі України та її вплив на судово-експертну діяльність. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2020. №22 .С.250-257.

28. Кондратенко Віталій, Коваленко Наталія. Організаційно-правові та процедурні аспекти медіації в адміністративному судочинстві України. *Наукові інновації та передові технології*. 2023.№ 1 (15).

29. Гришина Наталія Вікторівна; Ростовська Карина Валеріївна. Медіація в адміністративному судочинстві: міф чи реалії сьогодення. *Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія «Право»*. 2020. № 29. С.182-188.

30. Бліхар М. Медіація як спосіб вирішення адміністративних спорів. *Підприємництво, господарство і право. Адміністративне право і процес*. 2020. № 10. С. 78-82.

31. Мельничук О. Медіація в адміністративному судочинстві: європейський досвід для України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2022. №2.72. С.77-81.

32. Кантор Н. Ю. Особливості медіації при розв'язанні адміністративно-правових спорів. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції.* 2019. № 2. С.90-93.

Семінарське заняття № 10

Тема. Адаптація законодавства України до стандартів ЄС

План заняття

1. Елементи координації співробітництва між Україною – ЄС.
2. Поняття адаптації законодавства.
3. Правова основа здійснення адаптації законодавства України до стандартів ЄС.
4. Особливості наближення законодавства України до *acquis* ЄС.
5. Загальні положення інституційного механізму адаптації законодавства до стандартів ЄС.
6. Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу та його підкомітети.
7. Кабінет Міністрів України в адаптації законодавства до стандартів ЄС.
8. Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції.

Контрольні питання

1. Які інституції задіяні в координації співробітництва між Україною – ЄС.
2. Які види адаптації ви знаєте?
3. Що становить правову основу адаптації стандартів ЄС в Україні.
4. В чому полягають особливості наближення законодавства України до стандартів ЄС?

5 Які складові інституційного механізму адаптації законодавства до стандартів ЄС?

6. Яка компетенція Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції?

Питання на самостійне вивчення

1. Історія виникнення та розвитку відносин України та ЄС.
2. Інституційна структура Європейського Союзу.
3. Мета Стратегії комунікації у сфері європейської інтеграції .
4. Юридична експертиза законодавства України на предмет відповідності *acquis* ЄС.
5. Особливості адаптації законодавства.

Теми для реферування

1. Chebotarov V. A.; Thekhanivuch V. B. Бар'єри в системі транскордонного співробітництва УКРАЇНА-ЄС: Аналіз та рекомендації. *Problemy Ekonomiky*. 2021. № 1. С. 58-63.

2. Монаєнко Антон Олексійович. Адміністративно-правовий статус європолу та євроюсту у сфері протидії деяким видам правопорушень В ЄС. *Нове українське право*. 2023. № 2. С. 46-54.

3. Майстро С. В., Резніков В. В. Теоретико-методологічні основи державної політики у сфері європейської інтеграції. *Ефективність державного управління*. 2019. С. 60.

4. Воротін Валерій Євгенович; Шевченко Алла Володимирівна. Підтримка міждержавного регіонального співробітництва: інституційні перспективи розвитку єврорегіонів. *Науковий вісник: Державне управління*. 2020. № 3 (5). С. 22-33.

5. Єщенко Вікторія Русланівна; Пилипенко К. А. Соціальна політика України в контексті інтеграції до Європейського Союзу. *Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю* : зб. матер.

IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 24 жовтня 2019 р.). Полтава : ПДАА, 2019. С.116-119.

6. Мосов С. П.; Поліванов П. К.; Салій С. М. Міжнародне співробітництво щодо забезпечення прикордонної безпеки: світова практика. *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. 2020. С. 30-35.

7. Абросімов С. А. Поняття та зміст адаптації цивільного законодавства України до законодавства ЄС в сфері купівлі-продажу. *Університетські наукові записки*. 2020. № 3-4. С.75-76.

8. Любимов О. К. Адаптація законодавства України про державну службу до законодавства Європейського Союзу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. С.129.

9. Рудницька О. П.; Кобернюк В. М. Особливості адаптації законодавства про охорону праці України до законодавства Європейського союзу. *Літописець: Збірник наукових праць VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Права людини: історичний вимір і сучасні тенденції (до річниці прийняття Загальної декларації прав людини)»* (м. Житомир, 5 грудня 2019 року). (15). pp. 108-111.

10. Дудченко В. В. Зміст гармонізації митного законодавства України до норм і стандартів ЄС. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2020. № 43. С.81-84.

11. Atamanchuk I. Впровадження європейських стандартів у сферу процесуально-правового регулювання цивільного судочинства України. *Правничий часопис Донецького університету*. 2019. № 1. С.109-116.

12. Шонія Борис Гелайович. Адаптація митного законодавства України до норм Європейського Союзу. *Академічні візії*. 2023. № 22. Режим доступу: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/599/546>

13. Карпчук Н. Стратегічні комунікації ЄС як засіб боротьби з дезінформацією. *Політичне життя*. 2019. № 1. С. 52-58, URL: <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/6431>

14. Тична Б. М. Напрями вдосконалення інформаційної діяльності Збройних Сил України в умовах Північноатлантичної інтеграції. *Правова позиція*. 2020. № 3 (28). С. 108 – 112

15. Костюченко Ярослав. Доктрина ACQUIS у праві європейського союзу та її відображення в правовій системі України. *Law of Ukraine/Pravo Ukraini*. 2019. № 6. С. 86-99.

16. Костюченко Ярослав. Модель інституційного забезпечення реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. *Підприємництво, господарство і право* 2020. № 1 С.133-137.

17. Шевчук Владислава. Адаптація соціальної політики України до стандартів Європейського Союзу як напрям розвитку людського потенціалу. *Міжнародне співтовариство та Україна в сучасних глобальних цивілізаційних процесах: актуальні економічні, політико-правові, безпекові та соціально-гуманітарні аспекти*: матеріали доповідей. 2023. С.197-201.

18. Маложон О. І. Зовнішні відносини Європейського Союзу. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2022. №4. С.34-39.

19. Mainina M. S. Асоціація Україна-ЄС: політичні загрози та економічні можливості. *Політичне життя*. 2019. №4. С.116-122.

20. Костюченко Я. М. Угода про асоціацію з ЄС у національному правопорядку України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 6. С.354-359.

4 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

4.1 НОРМАТИВНІ АКТИ

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 р. № *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141.
2. Кодекс законів про працю України: Закон України від 23.07.1996 р. № 2573-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/322-08>
3. Проект Трудового кодексу України від 27.12.2014 №1658 URL:http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53221
4. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9 липня 2003 року № 1058-IV. *Відомості Верховної Ради України* 2003. №№ 49-51. Ст. 376
5. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 9 липня 2003 року № 1057-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 47-48. Ст.372
6. Про відпустки: Закон України від 15 листопада 1996 р. (із змін і доп.). *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 2. Ст. 4.
7. Про колективні договори і угоди: Закон України від 1 липня 1993 р. (із змін та доп.). *Відомості Верховної Ради України*. 1993. №36. Ст. 361.
8. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 р. (із змін, і доп.). *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 17. Ст. 121.
9. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 8 липня 2010 року № 2464-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 2-3. Ст.11.
10. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022. № 2136-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2136-20>.
11. Про дерадянізацію законодавства України: Закон України від 21 квітня 2022 року № 2215-IX. *Голос України* від 06.05.2022. № 98.
12. Про Державний бюджет України на 2023 рік: Закон України від 03.11.2022 р. № 2710-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2710-20>

13. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15.07.1999 р. № 966-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/966-14>
14. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 р. № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/16/98-вр>
15. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1105-14>
16. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1533-14>
17. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2811-12>
18. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2671-19>
19. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. №. 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>
20. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. №. 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2947-14>
21. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1700-18>
22. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2657-12>
23. Про медіа: Закон України від 13.12.2003 р. № 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2849-20>
24. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08. 09. 2005р. № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2866-15>
25. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04. 2001 р. № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2402-14>
26. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2811-20>

27. Житловий Кодекс України: Закон України від 01.01.1984 р. № 5464-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5464-10>
28. Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3334-15>
29. Про іпотеку: Закон України від 05.06. 2003 р. №. 898-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/898-15>
30. Про організацію надання соціальних послуг: Постанова КМУ від 01.06.2020 р. № 587-2020-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/587-2020-п>
31. Про приватизацію державного житлового фонду: Закон України від 19.06.1992 р. № 2482-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2482-12>
32. Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку: Закон України від 29.11.2001 р. № 2866-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2866-14>
33. Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку: Закон України від 14.05.2015 р. № 417-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/417-19>
34. Про адміністративну процедуру: Закон України від 31.03.2023.р. № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2073-20>
35. Кодекс України про адміністративні правопорушення: 07.12.1984 р. № 80731-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/80731-10>
36. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012. р. № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5203-17>
37. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004 р. № 1629-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1629-15>
38. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 21.11.2002. № 228-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/228-IV>
39. Адаптація нормативно-правових актів України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 03.01.2003. № na018697-03. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/na018697-03>

40. УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Угода від 21.03.2014. р. № 984_011. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/984_011

4.2. НАВЧАЛЬНА ТА НАУКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Трудове право : підручник. [О. М. Ярошенко, С. М. Прилипко, А.М. Слюсар та ін.] ; за заг. ред. О.М. Ярошенка. 3-тє вид., перероб. і допов. Харків : Право. 2021. 544 с.

2. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид -во 2022. 376 с.

3. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 536 с.

4. Кучма О. Л., Сіньова Л. М. Право соціального забезпечення України. Навчальний посібник. Київ: ФОП Маслаков, 2019. 306 с.

5. Цивільне право. Практикум: навч. посіб. / В. О. Бажанов, Д. В. Боброва та ін.; ред.: Р. А. Майданик, Н. С. Кузнєцова, Є. О. Рябоконт; Київський національний університет ім. Т. Шевченка, Юридичний факультет, кафедра цивільного права. К.: Алерта, 2019. 621 с.

6. Адміністративне право України. Повний курс : підруч. / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. Вид. 4. - 656 с.

7. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / О. І. Остапенко, М. В. Ковалів, С. С. Єсімов та ін. Львів : СПОЛОМ, 2021. Вид. 2-е. 616 с.

8. Загальне адміністративне право України : підручник / за заг. ред.: акад. С. Ківалова і проф. Л. Білої-Тіунової ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2023. 792 с.

9. Мельничук О. Медіація в адміністративному судочинстві: європейський досвід для України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2022. №2.72. С.77-81.

10. Малоожон О. І. Зовнішні відносини Європейського Союзу. *Південноукраїнський правничий часопис.* 2022. №4. С.34-39.

11. Костюченко Я. М. Угода про асоціацію з ЄС у національному правопорядку України. *Підприємництво, господарство і право.* 2019. № 6. С.354-359.

12. Костюченко Я. Модель інституційного забезпечення реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. *Підприємництво, господарство і право.* 2020. №1 С.133-137.

13. Шевчук В. Адаптація соціальної політики України до стандартів Європейського Союзу як напрям розвитку людського потенціалу. *Міжнародне співтовариство та Україна в сучасних глобальних цивілізаційних процесах: актуальні економічні, політико-правові, безпекові та соціально-гуманітарні аспекти:* матеріали доповідей. 2023. С.197-201.

ДОДАТОК А - ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ТА САМОКОНТРОЛЮ

1. Напрямки розвитку адміністративного права.
2. Напрямки розвитку цивільного та сімейного права.
3. Напрямки розвитку трудового права.
4. Напрямки розвитку права соціального забезпечення.
5. Напрямки розвитку публічного права.
6. Напрямки розвитку приватного права.
7. Правове регулювання зайнятості.
8. Реєстрація та ведення обліку громадян, які шукають роботу, та безробітних.
9. Підходяща робота для безробітного.
10. Соціальна підтримка для безробітних.
11. Міжнародно-правове регулювання у сфері праці .
12. Характеристика Проєкту Трудового Кодексу України .
13. Оплата праці та її нормування.
14. Види дисциплінарної відповідальності .
15. Трудові спори та їх види.
16. Гарантії права на соціальне забезпечення.
17. Право на соціальне забезпечення у міжнародних нормативно-правових актах.
18. Поняття і загальна характеристика принципів права соціального забезпечення.
19. Джерела права соціального забезпечення: поняття, зміст, види.
20. Строки у праві соціального забезпечення.
21. Страховий стаж як юридичний факт в праві соціального забезпечення.
22. Правовий статус осіб з інвалідності.
23. Правове регулювання реабілітації осіб з інвалідністю.
24. Право соціальної допомоги як підгалузь права соціального

забезпечення.

25. Інтернатні установи у сфері соціального обслуговування.

26. Соціальні послуги, що надаються центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

27. Проблемні питання застосування видів забезпечення виконання зобов'язань.

28. Природа юридичної особи.

29. Деліктна відповідальність у цивільному праві.

30. Особисті немайнові відносини в цивільному праві.

31. Правові наслідки порушення договірних зобов'язань.

32. Захист права інтелектуальної власності.

33. Правові наслідки недійсності правочини.

34. Застосання норм спадкового права.

35. Захист житлових прав громадян.

36. Черги для отримання житла.

37. Характеристика Житлового Кодексу України.

38. Характеристика Типового положення про соціальний гуртожиток для осіб, які потребують соціального захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 2007 р. N 783 .

39. Адміністративне деліктне право.

40. Інструменти публічного адміністрування.

41. Обмеження, що застосовуються до публічних службовців щодо запобігання корупційним проявам.

42. Провадження в справі про адміністративний проступок.

43. Стадії провадження в справі про адміністративний проступок.

44. Правовий статус учасників провадження в справі про адміністративний проступок.

45. Адміністративна процедура та її види.

46. Історія виникнення та розвитку відносин України та ЄС.

47. Інституційна структура Європейського Союзу.

48. Мета Стратегії комунікації у сфері європейської інтеграції .

49. Юридична експертиза законодавства України на предмет відповідності *acquis* ЄС.

50. Особливості адаптації законодавства.

ДОДАТОК Б - ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВНИХ ПИТАНЬ НА ЕКЗАМЕН

1. Дихотомія права.
2. Публічне право: загальна характеристика.
3. Приватне право: загальна характеристика.
4. Критерії розмежування публічного і приватного права.
5. Принципи приватного права.
6. Принципи публічного права.
7. Правові режими приватного і публічного права.
8. Напрямки розвитку права.
9. Особливості виникнення та оформлення трудових відносин.
10. Особливості робочого часу в умовах воєнного стану.
11. Особливості часу відпочинку в умовах воєнного стану.
12. Актуальні відпустки в умовах воєнного стану.
13. Особливості припинення трудових відносин.
14. Особливості призупинення трудових відносин.
15. Особливості колективних трудових відносин.
16. Організація трудових відносин в умовах воєнного стану.
17. Правове регулювання зайнятості.
18. Реєстрація та ведення обліку, які громадян, які шукаю роботу, та безробітних.
19. Підходяща робота для безробітного.
20. Соціальна підтримка для безробітних.
21. Міжнародно-правове регулювання у сфері праці .
22. Характеристика Проєкту Трудового Кодексу України .

23. Оплата праці та її нормування.
24. Види дисциплінарної відповідальності .
25. Трудові спори та їх види.
26. Загальні положення про соціальне забезпечення.
27. Складові та функції соціального забезпечення.
28. Прожитковий мінімум: поняття, види, значення.
29. Характеристика основних організаційно-правових форм соціального забезпечення.
30. Види соціального забезпечення.
31. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
32. Пенсійна система: поняття та елементи.
33. Рівні пенсійної системи.
34. Види пенсій в Україні.
35. Державна соціальна допомога: поняття та види.
36. Страхові соціальні допомоги.
37. Види страхових допомог.
38. Соціальні послуги: поняття та види.
39. Правовий статус отримувачів соціальних послуг.
40. Проблемні питання захисту прав на повагу до честі та гідності фізичної особи, права на недоторканність ділової репутації фізичної та юридичної особи.
41. Проблемні питання компенсації моральної шкоди юридичній особі.
42. Проблемні питання застосування видів забезпечення виконання зобов'язань.
43. Природа юридичної особи.
44. Деліктна відповідальність у цивільному праві.
45. Правові наслідки порушення договірних зобов'язань.
46. Захист права інтелектуальної власності.
47. Проблемні питання відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
48. Проблемні питання укладення, розірвання спадкового договору.

49. Проживання жінки та чоловіка, які не перебувають у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі, як підстава створення сім'ї (фактичні шлюбні відносини).

50. Проблемні питання визначення походження дитини від батьків.

51. Проблемні питання утримання (аліментування) учасників сімейних правовідносин.

52. Проблемні питання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

53. Основні форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

54. Загальні положення про житлове право .

55. Загальна характеристика Житлового кодексу України.

56. Суб'єкти житлових правовідносин.

57. Об'єкти житлових правовідносин.

58. Забезпечення громадян житлом у будинках державного та комунального житлових фондів.

59. Житловий фонд: поняття та зміст.

60. Облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов.

61. Підстави для зняття з обліку як таких, що потребують поліпшення житлових умов.

62. Способи реалізації права на житло.

63. Набуття жилих приміщень у власність.

64. Організаційно-правові форми утримання багатоквартирних будинків.

65. Захист житлових прав громадян.

66. Проблеми адміністративного права як галузі права.

67. Джерела адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку.

68. Загальна характеристика Закону України «Про адміністративну процедуру» від 17.02.2022 року.

69. Недоліки законодавства про адміністративну відповідальність та шляхи їх подолання.

70. Проблемні питання застосування окремих адміністративних стягнень : загальні положення.

71. Проблемні питання застосування стягнень оплатного вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або об'єктом адміністративного правопорушення.

72. Проблемні питання застосування виправних робіт.

73. Проблеми правового регулювання надання адміністративних послуг.

74. Проблеми впровадження медіації в адміністративному судочинстві в Україні: поняття та правове регулювання.

75. Загальна характеристика Закону України «Про медіацію» від 16 листопада 2021 року.

76. Адміністративне деліктне право.

77. Проблеми адміністративної відповідальності юридичних осіб.

78. Застосування обтяжуючих і пом'якшуючих обставин в адміністративному праві.

79. Інструменти публічного адміністрування.

80. Обмеження, що застосовуються до публічних службовців щодо запобігання корупційним проявам.

81. Проведення в справі про адміністративний проступок.

82. Стадії провадження в справі про адміністративний проступок.

83. Правовий статус учасників провадження в справі про адміністративний проступок.

84. Історія виникнення та розвитку відносин України та ЄС.

85. Елементи координації співробітництва між Україною – ЄС.

86. Поняття адаптації законодавства. Правова основа здійснення адаптації законодавства України до стандартів ЄС.

87. Особливості наближення законодавства України до *acquis* ЄС.

88. Загальні положення інституційного механізму адаптації законодавства до стандартів ЄС.

89. Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу та його підкомітети.

90. Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції.